

Leuk klein nieuws

Blog van Hein Verkade samengevat door Annelies Marijn

Het bleef lang stil op de website van onze vereniging. Niemand had iets te melden. We mochten ook niet naar buiten, alleen om noodzakelijke boodschappen te doen. Gelukkig heeft Hein Verkade in de afgelopen periode niet stil gezeten. In de vorm van "leuk klein nieuws" heeft hij regelmatig een verhaal op de website gezet. Hieronder een samenvatting van zijn berichten. De foto's zijn van Hein, George en Jelle.

Op 5 maart zweefde een Rode Wouw over de boomtoppen naar het noorden. Overal waren opvallend veel Pimpelmezen maar ook Tjiftjaffen en Koolmezen te horen. Een eend met 12 kuikens en een op insecten jagende Witte Kwikstaart werden ook waargenomen in de buurt van de Varkensboslaan.

Ook werd het nieuwe vogelkijscherm in Nieuw-Leeuwenhorst bezocht. Er staan 4 informatieborden waaronder een met alle watervogels die je er kunt zien. Dat bord is helemaal door leden van onze vereniging samengesteld, zowel de tekst als de foto's. Onderaan het bord worden wij daarvoor bedankt, met een verwijzing naar onze site. Zo wordt onze vereniging onder de aandacht gebracht.

Begin april werd de schuur met de boerenzwaluwkolonie bij familie Wassenaar in Oud-Leeuwenhorst bezocht. Daar zijn vorig jaar Boerenzwaluwen voorzien van een kleurring. De eerste 5 Boerenzwaluwen vlogen al rond. De oude nesten zijn opnieuw voorzien van een nummer, zodat in de gaten kan worden gehouden welk paar in welk nest zijn jongen groot brengt. 12 april bleken al veel Boerenzwaluwen terug te zijn. Bijna alle vogels die 12 april rondvlogen, bleken kleurringen te hebben en zongen op de stang onder hun oude nest. Soms zat er een gekleurde partner bij, maar dat vrouwtje had vorig jaar een andere man! Of dat vrouwtje nu bij haar nieuwe man blijft of dat zij haar man van vorig jaar weer opzoekt als hij nog leeft, dat zal blijken aan het eind van het seizoen. Door de kleurringen kan dit nu allemaal worden bijgehouden. Een tijdje later bleek dat een vrouwtje al een ei had gelegd in hetzelfde nest waar zij vorig jaar haar jongen had groot gebracht.

Informatiebord kijscherm Nieuw-Leeuwenhorst

De boerenzwaluwkolonie bij familie Wassenaar in Oud-Leeuwenhorst

Dat Futen niet alleen vis eten bleek op 11 april bij een Fuut in het Schie. Hij hapte steeds in de lucht en bleek in de lucht insecten te vangen. Is weer eens wat anders dan een visje. In de vogelbijbel van Cramp staat dat Futen soms ongewervelden eten die bij uitzondering worden gevangen.

Nest Nijlgans

Nest Havik

Donderdag 16 april werden 4 herrie makende paartjes Nijlganzen gezien. Nijlganzen die broeden zijn opvallend stil. Een bewoond nest verradt zich door plukken dons in de nabijheid. Zo heeft een paar een oud haviksnest in gebruik met veel dons op de nestrand en een ander paar broedt in een boomholte. De Havik heeft een ander nest gebouwd. Deze gebruikt ook dons maar veel minder dan de Nijlgans.

In april ving Peter Spierenburg een bleke man Gele Kwikstaart en heeft deze geringd. Meestal zijn de mannetjes geler. Er werden ook twee mannetjes Engelse Kwikstaart gezien. De eerste vrouwtjes Gele Kwikstaart waren terug en waren bezig een geschikt plekje voor een nest te zoeken. Regenwulpen vlogen over, Grutto's en Veldleeuweriken.

Een geringde Gele Kwikstaart

Lindenplein Noordwijk

Op het Lindenplein en in de Lindenhofstraat staan lindebomen. Sommige staan al vol in blad en andere zijn nog in wintertooi. Waarom is dit? Misschien komt dat doordat het Hollandse Linden zijn. Dat zijn hybriden van de Zomerlinde en de Winterlinde. Zomerlinden komen ongeveer 2 weken eerder in blad dan de Winterlinde. Zou de ene boom iets meer zomer- en de ander iets meer winterbloed hebben? Lindebomen hebben een grote symbolische waarde. Het is een heel oud vruchtbaarheidssymbool en na de kerstening gewijd aan Maria.

2 jonge Bosuilen op landgoed Calorama

Zaterdag 18 april 2020

Boomkruipers slapen graag aan gevels van gebouwen, daar zijn we inmiddels wel achter. Maar je bent benieuwd wanneer ze komen en gaan, dat zegt ook iets over de afstand die zij waarschijnlijk afleggen. Afgelopen winter sliepen er in totaal maximaal acht Boomkruipers op de drie verschillende locaties in Noordwijk die ik volg. Vanaf half maart verdwijnen zij geleidelijk, maar komen tot half april toch soms weer terug naar de gevels om er te slapen. Wanneer je dus meer dan een week boomkruiperloos bent kun je zeggen dat zij definitief het bos in zijn gegaan. Dat was dit jaar op 13 april. Toch wel aan de late kant voor zo'n honkvaste vroege broedvogel. Volgens mij zijn het dus vogels uit de zeer directe omgeving die aan de dichtstbijzijnde gevels de nacht doorbrengen. Nu dus maar in de gaten houden wanneer zij weer terugkeren, want een ding is zeker: dat doen ze. Op de foto een beetje aandoenlijk tafereeltje van vier slapende Boomkruipers in landgoed Calorama afgelopen winter.

zaterdag 2 mei 2020

In het weekend tel ik de watervogels op en langs de vijver van Nieuw-leeuwenhorst. Dat is begin mei niet zo spannend want er zitten dan weinig vogels. Behalve dan de rustende Aalscholvers waar ik al eerder over schreef. Soms zit daar wel eens een roofvogel tussen, meestal een Buizerd of een Havik. Dat was vanmorgen ook het geval, maar deze vogel trok mijn aandacht. Geen gebandeerde staart, een donker maskertje rond het oog, duidelijke gele snavelbasis. Er zit gewoon een Zwarte Wouw! Snel Jelle gebeld die kwam, mét fotoestelletje, en kon nog net een paar plaatjes maken, want hij vloog even later weg. Op de laatste foto staat nog nét zijn kenmerkende staart. Een enkele keer zie je wel eens een Zwarte Wouw overvliegen in de trektijd, maar gewoon zittend in een boom was voor mij rond Noordwijk voor het eerst. Zwarte Wouwen zijn vaak in de buurt van het water te vinden, vis staat hoog op het menu. Waarschijnlijk heeft hij vannacht geslapen tussen de Aalscholvers.

Eind april werden 2 jonge Bosuilen op landgoed Calorama gezien. In Calorama zitten ze nog redelijk veilig. In de AWD broeden ze ook, maar de jongen vallen daar meestal ten prooi aan de Havik.

vier slapende Boomkruipers in landgoed Calorama

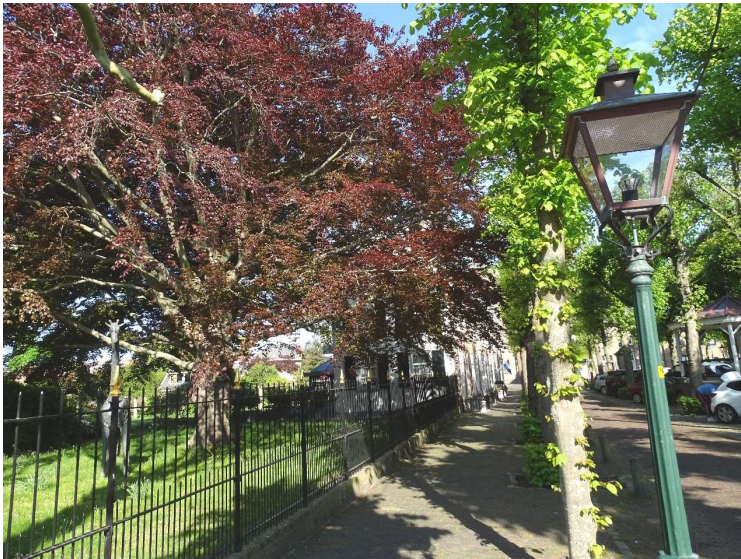

Rustende Zwarte wouw op Leeuwenhorst.

Op de foto staat nog nét zijn kenmerkende staart.

'de Lindenhof' in 2020

Maandag 4 mei 2020

'de Lindenhof' in 1878 - oude prent van Lutgens

De platanen op de hoek van het Lindenplein en de Voorstraat zijn kortgeleden gesnoeid. Daardoor heb je nu prachtig zicht op (misschien wel) de mooiste boom van Noordwijk. We hebben het over de dikke oude rode beuk in de tuin van 'de Lindenhof'. Maar hoe oud is die eigenlijk? Een oude prent van Lutgens helpt een handje. Jan Lutgens was tekenleraar op het prestigieuze 'Instituut Schreuders' aan de Voorstraat aan het eind van de 19e eeuw. Hij tekende in 1878 'de Lindenhof' met het boompje dat zeker niet ouder dan 20-30 jaar lijkt te zijn. Dan kom je op zo'n 160-170 jaar. Dat past goed in de tijd, want rond 1830 kocht de eigenaar van 'de Lindenhof' het huis op de hoek, brak het af en trok het bij zijn tuin. Een echte showtuin op zo'n markante plek. En op zo'n plek zette je dan een rode beuk die alle ruimte kreeg. Rode beuken waren schaars en duur en gaven status. Het was een nieuwe natuurlijke variant van de groene beuk die toevallig in de 18e eeuw werd ontdekt in de Alpen. Er staan natuurlijk meer markante rode beuken in oude tuinen. Fiets maar eens over de Offemweg. In de tuin achter Voorstraat 69 staat er ook een.

Dinsdag 5 mei 2020

Eigenlijk wilde ik nog even door over oude bomen, maar vanavond waren de Gierzwaluwen terug in de kastjes in de Douzastraat! Drie tegelijk op dezelfde dag. Kees signaleerde ze ook al boven Boerenburg **vandaag**.

Op 21 april, twee weken geleden dus, trokken er al bijna 3000 Gierzwaluwen over telpost Breskens naar het noorden. Jan had er toen al gelijk drie boven Voorhout. Daarna druppelde het een beetje door tot vandaag, toen er weer 1700 voorbij Breskens vlogen. Het geeft wel aan dat de vogels in golven aankomen; kennelijk wachten ze op gunstige omstandigheden om door te vliegen.

Het zou mooi zijn geweest dit via de webcam te laten zien, maar door technische problemen zit dat er de komende weken helaas nog niet in. Vandaar de foto.

Ze zitten in de kastjes A en G waar vorig jaar ook succesvol in werd gebroed. Zoals zoveel soorten zijn ook Gierzwaluwen erg plaatstrouw.

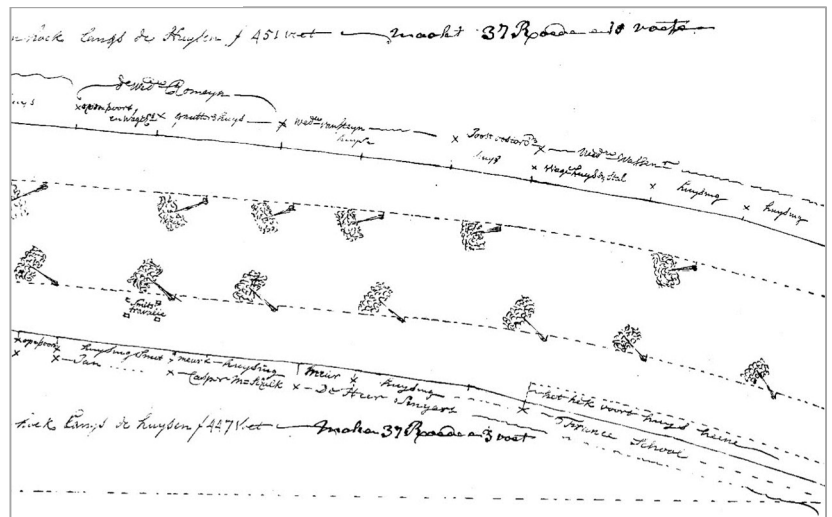

Lindebomen in de Voorstraat in 1876 – tekening Jan Lutgens

Woensdag 6 mei 2020

Bomen over bomen. Na het ontrafelen van de ouderdom van de rode beuk in het vorige nieuws borrelt de vraag op hoe het met de oude lindebomen in de Voorstraat zit. Ook daar biedt Jan Lutgens weer houvast. Op zijn tekening uit 1876 werkt hij de voorste boom helemaal uit. We weten dat in 1911 bij de aanleg van de elektrische tram takken van die oude linde zijn weggezaagd voor de aanleg van de bovenleiding. Dat kun je nog steeds zien. We kunnen er dus vanuit gaan dat de linde van Lutgens er nog steeds staat. Hij lijkt op die prent al behoorlijk op leeftijd, zeker 50-100 jaar.

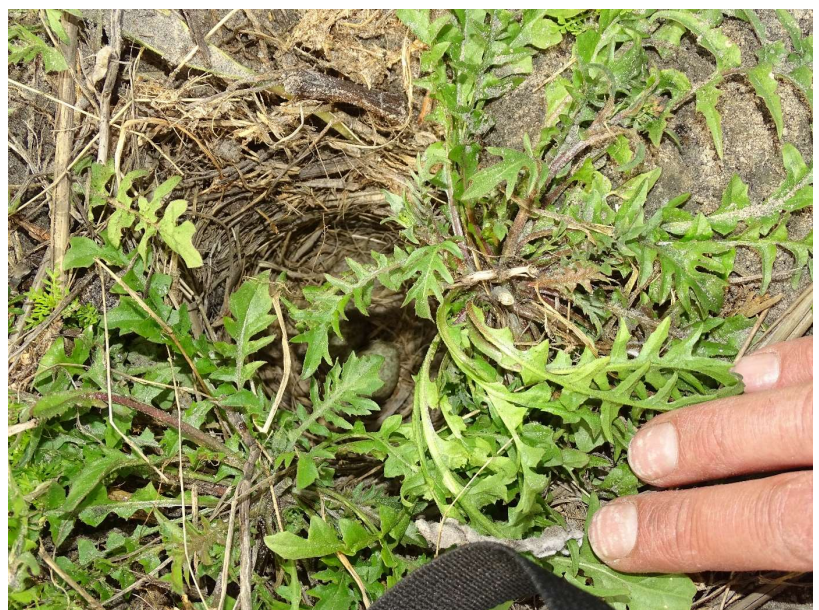
Interessant is een plattegrond van de Voorstraat die met behulp van namen van de eigenaren van de huizen gedateerd kan worden in het laatste kwart van de 18e Eeuw. Hier staan heel prominent bomen ingetekend. Je kunt zelfs nagaan dat de plek waar de bomen staan vrijwel overeenkomt met de huidige situatie. Zijn dit dezelfde bomen?? Misschien zijn de oudste bomen in de Voorstraat wel 250 jaar oud..... Zij verdienen een plekje in de 'canon van Noordwijk', mocht die er ooit komen.

vrijdag 8 mei 2020

In de polder bouwen de Veldleeuweriken druk aan hun nesten. Vorige week zagen we dat gebeuren. Afgelopen weekend vonden we het nest. Het was heel goed verstopt onder de rozet van een plantje. Voorzichtig schoven we die opzij en jawel er lagen twee eitjes in. Twee is nog geen volledig legsel, want dat zijn er vrijwel altijd drie of vier. Dat betekent dat het eerste eitje op 2 mei is gelegd, precies zes dagen nadat wij het vrouwtje druk bezig zagen met de nestbouw.

We willen graag meer weten over de Veldleeuwerik, een soort die nog geen dertig jaar geleden een van de meest talrijke broedvogels in Nederland was. Nu is hij op de meeste plaatsen verdwenen, maar niet uit de Bollenstreek. We willen dus graag weten waarom het met deze vogelsoort in de Bollenstreek, eigenlijk een beetje tegen de draad in, nog steeds goed blijft gaan.

Het goed verstopte nest van een Veldleeuwerik

Het nest van Gele Kwikstaart

maandag 11 mei 2020

Topdrukte in de bollen.....! Nu is het eens een keer niet Noordwijk Marketing die dit roept.

Zaterdagmorgen vonden we maar liefst vijf nesten van de Gele Kwikstaart in de tulpen. Drie waren in de legfase en de twee anderen waren druk aan het bouwen. Complete legfels bevatten meestal zes eitjes.

De meesten broeden synchroon, d.w.z. ze starten ongeveer gelijktijdig. Dat is gunstig want dan zijn de jongen uitgevlogen wanneer de rooimachines op het land verschijnen. Dat is dan ook waarschijnlijk de reden waarom het goed gaat met de soort. De timing van de kwikstaarten loopt parallel aan die van de bollenkwekers.

Opvallend was dat we de nesten vrij geclusterd vonden op niet meer dan ongeveer twee hectare. Je zou dus bijna van een losse kolonie kunnen spreken. En het is zeker dat we nog niet alle nesten gevonden hebben! Clustering van nesten kan optreden door plaatselijke omstandigheden. De meest open delen van het bollenland zijn favoriet, met de minste kans op predatie. Ook de nabijheid van een voedselbron kan een rol spelen. We blijven het volgen.

dinsdag 12 mei 2020

Blauwe Reigers zijn er net als Bosuilen vroeg bij met broeden. Dat geldt voor de meesten, maar niet voor allemaal. Zo zijn er vogels die in West-Afrika overwinteren en later terugkomen. Maar ook jonge vogels die voor het eerst aan het broedproces meedoen. Zij moeten een plekje verwerven in de kolonie en soms een nieuw nest bouwen. Dit zijn dan vaak kleine nesten die er klungelig uitzien. Het voordeel hiervan is dat de jongen later goed zichtbaar zijn (als het bladerdek niet in de weg zit inmiddels). Oude nesten zijn breed en diep en de jongen blijven dan lang uit het zicht. Op de foto zo'n nieuw en laat nest in Offem met twee pubers. De kolonie is in de loop der jaren flink gekrompen, maar zit de laatste jaren toch weer iets in de lift. De zachte winters werken daar vast aan mee. En dan is er natuurlijk een gebrek aan nieuwe nesten.

Nieuw en laat reigernest in Offem met twee pubers.

Voorlopig is dit de laatste in de serie leuk klein nieuws. Inmiddels verschijnen er gelukkig steeds meer ander berichten op de site. De vereniging komt toch weer een beetje tot leven.

